

Federatie geen hobbyclub

15 jaar Federatie van Vleesveestamboeken met Minne Veldman, Cees van Velzen en Piet Hannevijk

Een gezamenlijke fokveedag in Den Bosch met 800 dieren, dat was in de glorie dagen van de Federatie van Vleesveestamboeken. Inmiddels zoekt de federatie naarstig naar nieuwe samenhang tussen de in totaal 1700 leden. 'We willen geen club van hobbyisten worden.'

Komend najaar had de Federatie van Vleesveestamboeken haar 15-jarig jubileum uitbundig willen vieren; met zijn allen op de gezamenlijke keuring in Utrecht. Wat eind 2004 werd afgesproken, hield echter in het nieuwe jaar geen stand. De keuringsdagen blijven opgesplitst in een dag in Utrecht en een dag in Mariënheem.

Voorheen wel samenhang

Het is nog zuur voor voorzitter Piet Hannevijk, die binnen zijn federatiebestuur unaniem akkoord kreeg voor de hereniging. 'De stamboekbesturen hadden het zelf moeten bepalen. Je moet als bestuur soms boven je leden staan.'

Anno 2005 blijft het zoeken naar samenhang binnen de federatie. Dat was ruim 15 jaar geleden wel anders, herinnert Minne Veldman (76) zich. 'Toen was er grote eenstemmigheid, er was geen drang naar prestige.' Hij verhaalt over Jos de Kraker, Gerard te Wierik en Raymond Calon, die als afgevaardigden van het Limousin- en het Belgisch-witblauwstamboek de noodzaak van een federatie inzagen. Ze zaten – heel toepasselijk – in café 'de Bonte Koe' in Utrecht, samen met een aantal mensen van het Charolaisstamboek en ook Hannevijk was daar toen al bij, als secretaris van de blauwen. Er moest een platform komen voor de vleesveestamboeken. 'Er was behoefte aan contact en uitwisseling', vat Veldman samen, die even later werd gevraagd de voorzittersrol te vervullen. Op 12 december 1989 was de Federatie van Vleesveestamboeken een feit. In die beginperiode sloten zich zeven stamboeken aan: Belgisch blauw, Limousin, Charolais, Blonde d'Aquitaine, Piemontese, verberd roodbont en Marchigiana.

Minne Veldman:
'Paniekvoetbal is slecht voor het coöperatieve gevoel'

Fokkerij en registratie waren het hoofddoel. Het contact met NRS werd gemeenschappelijk gevoerd. NRS wilde op zijn beurt de promotie van het vleesvee graag uitbesteden aan de federatie en heeft daar tot op heden het mooie bedrag van 40.000 gulden oftewel ruim 18.000 euro per jaar voor over. Er werd gewerkt aan de registratie, de bedrijfsinspectie werd stukje bij beetje geüniformeerd en door het onafhankelijke en professionele NRS begeleid.

De nationale keuring was gemeenschappelijk, natuurlijk. 'Daar was iedereen blij mee, er was geen discussie', aldus Veldman, die aangeeft dat hij de gemakkelijkste zes jaren aan het roer van de club heeft gestaan. Hoogtijdagen waren het toen er 800 dieren naar Den Bosch kwamen voor de nationale keuring. De prijzen van vleesvee lagen begin jaren negentig op 5,45 tot 5,90 euro per kilo en de animo om vleesvee te gaan houden was enorm. Op de NRM werden in 1990 en 1992 demonstratie-

groepen rondgeleid in de ring. 'We voegden wat toe, er kwam heel wat gewicht en massa de ring in', weet Cees van Velzen (66), de derde voorzitter van de federatie. Lachend herinneren de mannen zich de discussie op de tribunes over de uiers van de zoogkoeien. Het leken meer bossen wortels die eronder hingen. Veldman: 'Maar we telden mee en we waren erbij.'

Dossier keizersnede

Mooier werd het echter niet. Toen de grootste hype rondom vleesvee verdween kregen de stamboeken geen mogelijkheid meer hun dieren in de ring te showen. En de standruimte moesten ze in het vervolg ook maar zelf betalen. De eerste scheurtjes werden zichtbaar. De inmiddels overleden Cees van Bruggen nam het stokje over van Veldman en daarna gooide Van Velzen zich in de strijd om de club bijeen te houden. 'De rivaliteit tussen de stamboeken nam verder toe.' Van Velzen kreeg te maken met het dossier keizersnede dat op het

ministerie van LNV hoge prioriteit kreeg en hij had zelf ook een uitgesproken mening. 'Ik blijf erbij dat het niet normaal is dat bij een rundveeras tachtig procent van de geboorten niet natuurlijk verloopt. Dat druist in tegen mijn idee over fokkerij.' Overigens groeide de federatie in die periode met nog twee stamboeken: Gasconne en Hereford.

Ook NRS nam meer afstand. Na de MKZ werden rigoureuze maatregelen genomen. Door de bedrijfsinspectie voor vleesvee ging een streep. 'Zonder overleg', weet Van Velzen. 'Er is slecht gecommuniceerd, het werd ons gewoon medegedeeld.' Hannevijk geeft aan dat de inspecteurs het werk bij het vleesvee zo veel mogelijk in de normale route meenamen. 'Dat was efficiënt en dus kostte het helemaal niet zoveel meer kilometers, tijd of geld.' Ook Veldman kan zich er nog over opwinden. 'De verbondenheid met het grote Delta werd geweld aangedaan. Paniekvoetbal is slecht voor het coöperatieve gevoel.'

Piet Hannevijk:
'Je moet als bestuur soms boven je leden staan'

De federatie werd tien jaar terug in de tijd geworpen. De fokwaarden die met dank aan de bedrijfsinspecties waren ontstaan, kregen net draagvlak, daarnaast gloorde aan de horizon de vleesindex met al zijn mogelijkheden. 'We bouwden ergens aan en dat was op zich al een heel gevecht geweest', geeft Hannevijk aan. 'Alle energie werd met één beslissing tenietgedaan. Bestuursleden van de verschillende stamboeken namen zelf maar weer de meetstok ter hand, sommigen zelfs gretig. Een slechte zaak voor de objectiviteit.'

Begrazingskansen

In 2004 kwam Piet Hannevijk zelf aan het roer van de federatie te staan. Hij zoekt naar samenhang, in eerste instantie binnen de club zelf. 'Negatieve uitlatingen over andere rassen zul je niet meer horen', klinkt het resoluut. Daarnaast blijkt de belangenbehartiging samen met boerenbelangenbehartiger LTO richting ministerie van Landbouw (LNV) en het uitvoerend overheidsorgaan Laser goed te werken. 'Er gaat geen brief uit bij Laser zonder dat wij er eerst overheen kijken', geeft Hannevijk aan. Ook bij het overleg over de invulling van de MTR zijn ze nauw betrokken. 'We hebben er alles uitgehaald wat erin zat.' Het neemt niet weg dat het aantal zoogkoeien zeker zal gaan dalen, verwachten ze alledrie. Dat zal de

Cees van Velzen:
'Hobbyisten kunnen het zich permitteren altijd gelijk te hebben'

federatie merken. Toch moet het platform blijven om met één stem naar buiten te gaan als het over regelgeving gaat en bijvoorbeeld over diergezondheid, een nieuw item.

Kansen liggen er in de natuurgebieden, nog steeds. Inspanningen om de verschillende natuurbeschermende instanties te bewegen een beleid af te spreken over pachtprizen, zowel positief als negatief, verlopen echter moeizaam.

Vijftien jaar na de start van de federatie en op het moment dat het stamboek voor de brandrode runderen zich als tiende bij de federatie zal voegen, is Hannevijk pessimistisch over de toekomst van de zoogkoeienhouderij. 'Het kleinschalig vermarkten van vlees in de buurt levert een goede prijs en dus bestaansrecht. We zullen moeten proberen het rendement weer op te schroeven, zodat er ook nog een klein positief saldo aan het houden van vleesvee vastzit.'

Veldman, nog altijd fel op het bestaansrecht van zijn federatie, haalt aan dat er een grote groep vleesveehouders is, waaronder nogal wat hobbyisten, waar je iets voor kunt doen. Hannevijk: 'Ik zie niks in alleen hobbyboeren in een federatie. Er moet een grote groep veehouders overblijven die er bedrijfsmatig iets mee kunnen.' Van Velzen onderschrijft dat. 'Hobbyisten kunnen het zich permitteren altijd gelijk te hebben.' Veldman toont zich hardnekkig: 'Je kunt met elkaar handvatten maken om het rendement van de zoogkoeienhouderij te vergroten, dat is een van de plichten van de federatie. Juist als er bedreigingen zijn, is er bestaansrecht. Juist nu moet er een federatie zijn.'

Alice Booijs